

Pöytäkirja

VN/8051/2019

16.3.2023

Kansallinen demokraatiohjelma 2025

Valmistelu- ja koordinoitutyöryhmän kokous 2/2023

Aika 16.3.2023 klo 9-11

Paikka VM/Mariankatu 9, nh. Jakovara

Työryhmän jäsenet (varajäsenet suluissa)

- (x) Pekka Timonen, oikeusministeriö (pj.)
- (x) Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö (vpj.)
- (x) Ira Alanko (~~Markku Mölläri~~), valtiovarainministeriö
- (-) Harri Martikainen (Hanna Helinko), sisäministeriö
- (-) Pentti Lähteenoja, maa- ja metsätalousministeriö
- (-) Ilkka Ojala (Katariina Kuhanen), puolustusministeriö
- (x) Anju Asunta (~~Petteri Katajisto~~), ympäristöministeriö
- (-) Mikael Åkermarck (Kimmo Kiiski), liikenne- ja viestintäministeriö
- (x) Rauno Merisaari (~~Lotta Valtonen~~), ulkoministeriö
- (x) Marja N. Pulkkinen (~~Anna Mikander~~), opetus- ja kulttuuriministeriö
- (x) Ossi Piironen (~~Vonja Kuuluvainen~~), valtioneuvoston kanslia
- (-) Henna Leppämäki (Jaska Siikavirta), sosiaali- ja terveysministeriö
- (-) Varpu Taarna (Anna Bruun), työ- ja elinkeinoministeriö
- (-) Maria Wakeham-Hartonen, oikeusministeriö

Sihteerit

- (x) Liisa Männistö, oikeusministeriö
- (x) Nina Suorsa, oikeusministeriö

Kutsutut asiantuntijat

- (-) Sami Demirbas, oikeusministeriö
- (-) Anna Groth, oikeusministeriö
- (-) Arto Jääskeläinen, oikeusministeriö
- (-) Peter Kariuki, oikeusministeriö
- (x) Atte Kuismin-Raerinne, oikeusministeriö
- (x) Päivi Kurikka, oikeusministeriö
- (-) Oula-Antti Labba, oikeusministeriö
- (-) Laura Nurminen, oikeusministeriö
- (-) Tuomas Rekola, oikeusministeriö
- (-) Elina Siljamäki, oikeusministeriö

Postiosoite
Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress

Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Asialista

- 1 Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen**

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.00 ja kiitti työryhmää hyvästä yhteistyöstä hallituskauden aikana.
- 2 Esityslistan hyväksyminen**

Hyväksyttiin muutoksitta.
- 3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 3.1)**

Hyväksyttiin muutoksitta.
- 4 Demokratiaohjelman seurantaraportin hyväksyminen (liitteet 4.1, 4.2)**

Työryhmälle oli jaettu ministeriöiden kommenttien sekä Sitralta ja KANEIta saatujen arviointien perusteella viimeistelty luonnos demokratiaohjelman seurantaraportiksi. Käytiin raporttiluonnos läpi osio osiolta. Työryhmällä ei ollut raporttiin enää huomioita, joten raportti hyväksyttiin julkaistavaksi oikeusministeriön julkaisusarjassa.

Julkaisuaikataulun osalta todettiin, että raportti on parhaillaan käännettävänä ja taitettavana, ja se on tarkoitus julkaista viimeistään toukokuun alussa. Julkaisemisesta viestitään oikeusministeriön tiedotteella, lisäksi harkitaan esim. blogikirjoitusta ja muuta viestintää (ks. myös asiak kohta 6).
- 5 Hallitusohjelman valmistelutilanne**

Käytiin *tour de table* hallitusohjelman valmistelutilanteesta ministeriöissä erityisesti demokratiaohjelmaan liittyvien teemojen ja demokratian edistämiseen tähtäävien tavoitteiden näkökulmasta. Kansliapäälliköiden yhteisten viestien lisäksi osa ministeriöistä on julkaissut tai julkaisee lähiviikkoina omia virkamiespuheenvuorojaan hallitusvaihdosta silmällä pitäen. Kaikki keskusteluun osallistuneet ministeriöt (OM, VM, YM, OKM, UM) ovat tunnistaneeet hallitusohjelmavalmistelussaan suoria tai epäsuoria yhtymäkohtia demokratiaan ja osallisuuteen.

Työryhmä piti tärkeänä jatkaa hyvin sujunutta poikkihallinnollista yhteistyötä ja koordinaatiota demokratian edistämisen tiimoilta. Todettiin, että yhteistyön muoto kuitenkin riippuu pitkälti hallitusohjelman kirjauksista. Mallia yhteistyön organisointiin voitaisiin ottaa esimerkiksi sisäministeriön sisäisen turvallisuuden ohjelman yhteistoimintamallista. Sovittiin, että oikeusministeriö kutsuu demokratiaohjelmatyöryhmän jäsenet epävirallisesti koolle siinä vaiheessa, kun uusi hallitusohjelma on

julkaistu, jotta voidaan käydä yhdessä läpi mahdolliset demokratiaa koskevat kirjaukset ja keskustella niiden operationalisoinnista.

Hallitusohjelman valmistelutilanteen lisäksi asiakohdassa käytiin keskustelua Suomen kansainvälisestä demokratiapolitiikasta. Rauno Merisaari esitteli Suomen kansainvälisen demokratiapolitiikan temaattiset painopisteet, keskeiset vaikuttamiskanavat sekä nousevat teemat ja Suomen roolin niiden osalta. Keskusteltiin poikkihallinnollisesta yhteistyöstä ja koordinaatiosta. Todettiin, että olisi hyödyllistä koota epävirallinen, kansainvälistä demokratiapolitiikkaa käsittelevä ministeriöverkosto, jossa voitaisiin suunnitella, vaihtaa tietoa ja yhteensovittaa eri kansainvälisillä foorumeilla tehtävää demokratiatyötä Suomen näkökulmasta nykyistä systemaattisemmin ja tavoitteellisemmin.

6 Muut asiat

Niklas Wilhelmsson kertoi [yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarisen neuvottelukunnan](#) asettamisesta.

Liisa Männistö kertoi, että oikeusministeriössä on valmisteilla yleistajuinen ja tiivis policy brief demokratiapolitiikkaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä sekä demokratiaohjelman seurantaraportin liitteenä oleviin demokratiaindikaattoreihin perustuva PowerBi-seurantatyökalu. Sekä policy brief että seurantatyökalu on tarkoitus julkaista kevään aikana suomen, ruotsin ja englannin kielellä. Työryhmä toi esiin, että policy briefin kohderyhmä on hyvä pohtia tarkkaan (esim. nuoret, suuri yleisö, järjestöt ja muut sidosryhmät), koska sillä on vaikutusta julkaisun tyyliin. Myös selkokielistä versiota tulisi harkita. Policy briefin ja seurantatyökalun lisäksi oikeusministeriön verkkosivuille on tarkoitus koota demokratiapolitiikkaan liittyvät keskeiset asiakirjat ja linjaukset.

Niklas Wilhelmsson kertoi eduskuntavaalien valmistelusta. Vaalit ovat herättäneet kansainvälistä kiinnostusta ja oikeusministeriön vieraaksi saapuu vaaliviranomaisia useita eri maista seuraamaan vaalien toimeenpanoa. ETYJ:n alainen *Office for Democratic Institutions and Human Rights* (ODIHR) laatii parhaillaan vaalitarkkailuraporttiaan Suomen eduskuntavaaleista. Raportin julkaisuajankohdasta ei tässä vaiheessa ole tarkempaa tietoa.

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.40.

JAKELU

Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet ja varajäsenet, kutsutut asiantuntijat

TIEDOKSI

Hankeikkuna